

Наталія КРИВОЛАП,
магістрантка спеціальності 025 Музичне мистецтво
Національного університету «Чернігівський колегіум»
імені Т. Г. Шевченка.

Науковий керівник – **Ірина КОНДРАТЕНКО,**
кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри мистецьких дисциплін
Національного університету «Чернігівський колегіум»
імені Т. Г. Шевченка

ПОЛІЖАНРОВІСТЬ У РЕПЕРТУАРНОМУ ДОСВІДІ ВИКЛАДАЧА- АКОРДЕОНІСТА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Акордеон є універсальним інструментом, завдяки якому виконавець має можливість виконувати музику різних стилів і напрямів – від народної та класичної до джазової та сучасної. Звідси, поліжанровість відіграє важливу роль у формуванні репертуарного досвіду викладача-акордеоніста закладу вищої освіти. У такий спосіб стимулюється творчий потенціал та удосконалюється виконавська майстерність співучасників освітнього процесу.

Під поняттям поліжанровості ми насамперед розуміємо органічну взаємодію та співіснування різних жанрів у репертуарі виконавця. Для виконавця-акордеоніста її можна трактувати як виконання творів, які належать до етнічної, класичної, фольклорної, народної, джазової та поп-музики. Також це композиції, які можуть бути адресовані до різних типів аудиторії. Поліжанровість в акордеонному виконавстві допоможе сформувати уявлення про репертуар як багатогранне явище. Роз'яснимо окремі його складові:

- завдяки обізнаності про різні музичні жанри, стилі і напрями викладачі мають змогу впроваджувати їх до роботи в класі акордеону;
- ознайомлення з різними жанрами робить студентів стають більш адаптивними. Адже для того, щоб розвинути музичний слух та креативність, вони удосконалюють навички імпровізації під час виконання джазових творів;
- працюючи в різних музичних стилях і напрямках, у співучасників навчального процесу апіорі стимулюється розвиток креативності та творчої індивідуальності. Насамперед, це стосується експериментів з техніками гри, а також створення транскрипцій, кавер-версій і власних аранжувань;
- поліжанровість дозволяє виконавцеві-акордеоністу вивчати музику інших культур, завдяки чому виховуються розуміння, повага та неупереджене

ставлення до світових музичних традицій. Викладач може впроваджувати яскраве репертуарне різноманіття – старовинну та барокову музику, твори композиторів різних країн світу, обробки фольклорних та естрадних мелодій.

Як бачимо, поліжанровість слугує каталізатором змін у закладі вищої освіти, і її інтеграція у навчальний процес сприяє наступному:

- розширенню репертуару завдяки оновленим програмам, які включатимуть твори різних стилів, жанрів і напрямів. Наприклад, для того, щоб продемонструвати приклади традиційної гри на акордеоні, можна використовувати твори на народній основі;
- підвищенню мотивації студентів за допомогою практичного ознайомлення із музикою, яка їм до вподоби. Завдяки цьому здобувачі можуть виконувати твори популярної музики у власній обробці та активно музикувати в ансамблі, що сприятиме інтерактивності під час занять;
- у продовження вищесказаного, поліжанровість істотно впливає на розвиток інструментальних ансамблів за участю акордеона. Зазвичай, студентські і молодіжні колективи виконують музику різних стилів із перевагою в бік естрадної та популярної музики. Виконання творів в аранжуванні для різних виконавських складів (включаючи різні музичні інструменти та вокал) істотно розвиватиме музичне мислення молодих акордеоністів.

Поліжанровість надає викладачу додаткові переваги у виконавській практиці:

- завдяки вивченню і виконанню творів різних жанрів викладач розширює власний «золотий запас» педагогічного репертуару [2, с. 148];
- виконавські навички збагачуються новими техніками та виконавськими прийомами, які засвоюються під час виконання музики різних епох та стилів;
- «вплив музичних традицій на сучасну музику», «підходи до виконання, музичні ідеї, стилі» – саме на такі теми для роздумів наштовхує поліжанровість. Відбуватиметься конструктивна комунікація зі студентами, яка може наштовхнути на створення цікавих музичних проєктів.

Разом із тим, поліжанровість є і певним викликом для викладачів-акордеоністів:

- з метою ефективного навчання студентів педагог має постійно стежити за виконавськими «новинками» в інтернет-просторі, а також систематично

оновлювати власні знання з метою їх адаптації до специфічних і новітніх жанрів;

- можливі певні труднощі в адаптації методів навчання. Деяким викладачам досить складно знайти підхід до вивчення різних жанрів, враховуючи їх специфіку. І, що вже було сказано, – кожний музичний твір вимагає індивідуального підходу;
- викладачу доволі часто доводиться адаптувати власний підхід під час роботи з творами різних музичних традицій, які безпосередньо містять в собі унікальні стилі та техніки виконання. Якщо викладач виховуватиме в собі увагу до культурних контекстів, які стосуються виконуваної музики, – він розумітиме доцільність застосування певних методичних прийомів, які істотно полегшать засвоєння й увиразнять інтерпретації творів різних жанрів і напрямів.

Як висновок, поліжанровість у репертуарі для акордеону є важливим аспектом формування виконавського досвіду викладача ЗВО. Це є важливим засобом розвитку професійних навичок і креативності у викладанні. Адже професійному становленню молодого покоління виконавців, які здатні адаптуватися до змін у музичному середовищі, значною мірою сприяють саме викладачі. Акордеон за своєю природою є поліжанровим інструментом: він слугує засобом вираження міжкультурного діалогу, «репрезентантом активного процесу розширення звукової картини світу» [1, с. 20]. З огляду на сучасні тенденції в закладах вищої освіти, поліжанровість лише посилюватиме актуальність та важливість цього явища, що може стати важливим напрямом досліджень.

Список використаних джерел

1. Жила Є. Звуковий образ акордеона в сучасному художньому просторі. *Слобожанські мистецькі студії*, (2), 2024. С. 20–24. URL: <https://journals.spu.sumy.ua/index.php/art/article/view/345/320>
2. Стельмахук З. Виконавська майстерність акордеоніста в контексті фахової підготовки музиканта-педагога. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. 2021. С. 146–152. URL: <https://journals.tnpu.ternopil.ua/index.php/pedagogy/article/view/208/192>